

ԱԶԴԱՐԱՐ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ՔՈՒԷՅԹԻ ԵՒ ԱՐԱՐԱԿԱՆ ԾՈՑԻ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ԹԵՄԻՆ
P.O.Box: 8157, Salmiyeh 22052- Kuwait. Tel: 965-25614392, Fax: 965-25638312, e-mail: prelacy@armenianprelacykw.org

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 2. Տարի, Թիւ 248, Ուրբաթ, 12 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, 2014

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Պատմական Ու Արդար Քայլ Մը. Հ.Յ.Դ. Յունաստանի Կեդրոնական Կոմիտէի յայտարարութիւնը հելլէն խորհրդարանի կողմէ հայոց ցեղասպանութեան ուրացումը քրէականացնող բանաձեւի ընդունման գծով

Երեքշաբթի, 9 Սեպտեմբեր 2014ին Յունաստանի խորհրդարանի կողմէ ցեղասպանութեան ուրացման դէմ կայացած վճիռը՝ կարեւոր նշանակութիւն ունեցող պատմական ու արդար քայլ մըն է հայ ժողովուրդին հանդէպ:

Հելլէն խորհրդարանի խտրականութեան եւ ցեղապաշտութեան դէմ օրէնքին մէջ տեղ գտած՝ հաւաքական վիրաւորանքի մասին 2րդ յօդուածը՝ զօրաւոր երաշխիք մըն է ցեղասպանութեան ժխտման պատժելիութեան համար:

Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան Յունաստանի Կեդրոնական Կոմիտէն կ'ողջունէ քուէարկութեան արդիւնքը, շեշտելով թէ պատմութիւնը խեղաթիւրելու փորձերը ձախողութեան կը մատնուին նման յանդուգն որոշումներով, որ ընկերութիւններն ու ազգերը կը պաշտպանեն ժխտողականութեան երեւոյթներուն դէմ:

Օրէնքը կը համապատասխանէ Յունաստանի հանրապետութեան արժէքներուն եւ ասանդութիւններուն, որ հայութեան բարեկամ երկիր հանդիսացած է միշտ, իր նեցուկն ու զօրակցութիւնը ցուցաբերելով Հայոց Յեղասպանութենէն ճողոպրած հայ գաղթականներուն, ապա 1996ին Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչման որոշումը ընդունելով:

Հ.Յ.Դ. Հայ Դատի Յանձնախումբի երկար տարիներու աշխատանքին ու կառուցողական նախաձեռնութիւններու արգասիքը կը կազմեն այս յաջողութիւնները, որ անելիով ուժ կուտան ազգային մեր նպատակներուն:

Խորհրդարանի վճիռը հայ ժողովուրդի ոգին կ'յամրապնդէ եւ կարեւոր յաղթանակ կը հանդիսանայ համայն հայութեան ու Հայ Դատի հետապնդման աշխատանքներուն մէջ:

Հ.Յ.Դ. Յունաստանի Կեդրոնական Կոմիտէ

Հելլեն խորհրդարանը, իր վճռական ու արդար որոշումով, երրորդ երկիրը կը հանդիսանայ, ուր նման բանաձեւ կ'ընդունուի

Հելլեն խորհրդարանը Երեքշաբթի, 9 Սեպտեմբեր 2014ին, վաւերացուց Յունաստանի կողմէ ճանչցուած ցեղասպանութիւններու, ներառեալ Հայկական Ցեղասպանութեան ուրացումը քրեականացնող բանաձեւ: Խտրականութեան, օտարատեսացութեան եւ ցեղապաշտութեան դէմ օրէնքին քննարկումը բաւական հանգրուաններէ անցաւ, երբ մօտ տարի մը առաջ Յունաստանի խորհրդարանի օրակարգին բերուեցաւ: Տարբեր յաւելումներէ, բարեփոխումներէ, հրապարակային քննարկումներէ եւ լսումներէ ետք, Չորեքշաբթի գիշեր, անուանական քուէարկում տեղի ունեցաւ հելլեն խորհրդարանի ամառնային Գ. նստաշրջանի խորհրդարանականներու մասնակցութեամբ, դրական արդիւնքի հասնելով: Ներկայ եղող 99 երեսփոխաններու վրայ բանաձեւին ի նպաստ քուէարկեցին 54 երեսփոխաններ, դէմ եղան 42 եւ ձեռնպահ մնացին 3:

Օրինագիծի թիւ 2 յօդուածին մէջ յստակ նշում կայ, թէ քրեական յանցագործութիւն պիտի նկատուի եւ ազատագրկման ու տուգանքներու ենթակայ պիտի ըլլայ միջազգային ատեաններու կամ երկրի խորհրդարանին կողմէ ճանչցուած ցեղասպանութիւնները հերքող, կամ հեզնող, կամ այդ գծով նուաստացուցիչ արտայայտութիւններ ունեցող ռեւէ անձ:

Հ.Յ.Դ. Յունաստանի Հայ Դատի Յանձնախումբ. «Ճիշդ եւ արդար քայլ Յունաստանի խորհրդարանին կողմէ»

Օրինագիծի քննարկման նախորդող ժամանակաշրջանին, խորհրդարանէն ներս կայացած լսումներուն եւ քննարկումներուն իր մասնակցութիւնը բերած էր Հ.Յ.Դ. Յունաստանի Հայ Դատի Յանձնախումբը, պահանջելով Հայոց Ցեղասպանութեան ուրացման պարագային քրեական յանցագործութեան դրոյթի կիրարկումը եւ պարզելով հայութեան դիրքորոշումը: Հ.Յ.Դ. Հայ Դատի Յանձնախումբը կրկնապատկեց իր ճիգերը, հանդիպումներ կատարելով երեսփոխաններու հետ, ինչպէս եւ համագործակցելով պոնտական եւ Փոքր Ասիական կազմակերպութիւններուն հետ, շեշտելով թէ Հայոց Ցեղասպանութեան 100ամեակին ընդառաջ, Ցեղասպանութեան մերժումը քրեականացնող օրինագիծի մը ընդունումը ճիշդ եւ արդար քայլ է հելլեն խորհրդարանին ու պետութեան կողմէ: Յաւելեալ՝ հելլեն խորհրդարանի նման կեցուածք, Յունաստանը յետ այսու կը դասէ այն երկիրներու շարքին, ուր Հայոց Ցեղասպանութեան ուրացումը քրեորէն պատժելի պիտի ըլլայ:

Հ.Յ.Դ. Հայ Դատի Յանձնախումբի ատենապետ ընկ. Յակոբ Աւագեան, դիտել կուտայ թէ Յունաստան փաստօրէն երրորդ երկիրն է, ուր նման բանաձեւ կ'ընդունուի:

Նշենք, թէ նախապէս կայացած նման վճիռ կայ Զուիցերիոյ ու Սլովաքիոյ մէջ, իսկ նման փորձեր այլ երկիրներու մէջ միշտ ալ հանդիպած են Թուրքիոյ խիստ հակադարձութեան: Հ.Յ.Դ. Հայ Դատի Յանձնախումբը կ'ողջունէ յոյն խորհրդարանականներու վճռական կեցուածն ու որոշումը, որ բարոյական քայլ մըն է՝ պատմական արդարութիւնը վերականգնելու անհրաժեշտութենէն մղուած:

«Սահմանադրական Բարեփոխումներու Հարցին Մէջ Կան Տարակարծութիւններ, Որոնք Չեն Խախտեր Քառեակի Չեւաչափը» Կ'ըսէ Արմէն Ռուստամեան

Ազգային ժողովին մէջ Չորեքշաբթի օր տեղի ունեցաւ ոչ իշխանական քառեակի հանդիպումը: Լրագրողներուն հետ զրոյցի ընթացքին ներկայացնելով քննարկման արդիւնքները՝ Ազգային ժողովի ՀՅԴ խմբակցութեան ղեկավար Արմէն Ռուստամեան նշեց, որ քննարկած են սահմանադրական բարեփոխումներու հարցը, արձանագրուած է, որ իւրաքանչիւրը պէտք է յարգէ միւսին տեսակէտը: «Մենք կողմ ենք սահմանադրական բարեփոխումներուն, մնացեալ ուժերը դէմ են այս կամ այն պատճառով: Այս պարագային պէտք է առաջնորդուինք այն գաղափարով, որ իւրաքանչիւր քաղաքական ուժ ունի իր տեսակէտը», ըսաւ Արմէն Ռուստամեան: Քննարկուած է կուտակային նոր օրէնքը սահմանադրական դատարանին մէջ վիճարկելու հարցը: Արմէն Ռուստամեանի համաձայն, թէեւ Հայ ազգային քննկրեսն ու Ժառանգութիւնը ոչ մէկ ակնկալութիւն ունին Սահմանադրական դատարանէն, այդուհանդերձ պատրաստ են միանալու ՀՅԴ-ի եւ Բարգաւաճ Հայաստան կուսակցութեան, Սահմանադրական դատարան դիմելու նախաձեռնութեան: Քննարկուած է «սահմանապահ գիւղ» հասկացողութեան օրէնսդրական հաստատում տալու մասին նախաձեռնութիւնը եւ քառեակը քայլերու կը ձեռնարկէ այդ նախաձեռնութիւնը կեանքի կոչելու համար: Միւս հարցը «Նայիրիտ»-ի հարցով ժամանակաւոր յանձնախումբ ստեղծելու հարցն է: «Մենք ժամանակին խնդիր ունեինք, անգամ մը եւս այս հարցը արծարծեցինք, մեզմէ ժամանակ խնդրեցին, սակայն հիմա կը խորհինք, որ եկած է ժամանակը, որ մենք կրկին անդրադառնանք այդ հարցին», ըսաւ Արմէն Ռուստամեան: Նաեւ քննարկուած են տարբեր օրէնսդրական նախաձեռնութիւններ, որոնց մէջ կը համընկնին չորս ուժերուն դիրքորոշումները՝ միացեալ գործելու նպատակով, այդ նախաձեռնութիւնները միասնական ուժերով պաշտպանելու եւ յառաջ մղելու հարցին մէջ: Քառեակը նաեւ քննարկած է արտագաղթի նուազեցման վերաբերեալ լսումներ առաջարկելու մասին հարցը: «Մենք համաձայնած ենք նամակի բովանդակութեան շուրջ, որուն միջոցով պիտի դիմենք Գալուստ Սահակեանին, որպէսզի ան իր լիազօրութիւններով հրաւիրէ խորհրդարանական լսումներ կազմակերպելու արտագաղթի եւ անոր պատճառներուն վերաբերեալ», նշեց Ռուստամեան: Վերջապէս նաեւ քննարկուած է յառաջիկային հանրահաւաքի կազմակերպման հարցը, հանրահաւաքի թուականներու մասին տարբեր կարծիքներ կան, յառաջիկային կը յստակացուի ատիկա:

Արմէն Ռուստամեան նշեց, որ նախնական ամփոփում կատարած են քառեակի կողմէ նախապէս հրապարակուած եւ կառավարութեան ուղղուած 12 պահանջներուն շուրջ: «Վերջնական ամփոփման թուականը, որ մենք յայտարարած էինք՝ 30 Սեպտեմբերը, տակաւին չէ սպառած, ուրեմն վերջնական ամփոփումը կ'ըլլայ աւելի ուշ: Իւրաքանչիւր քաղաքական ուժ այդ արդիւնքները առանձին կ'ամփոփէ, որմէ ետք կ'որոշուի միացեալ դիրքորոշումը, ընդհանուր գնահատման առումով», ըսաւ Արմէն Ռուստամեան: 12 կէտերու ամփոփման նախնական քննարկման արդիւնքով, ըստ Ռուստամեանի, գնահատականները կը բաժնուին երեք խումբի՝ ընդհանրապէս չկատարուած կէտեր, մասնակի կատարուած կէտեր եւ անորոշ մնացած կէտեր, որոնց վերաբերեալ տակաւին դժուար է գնահատական տալ, որովհետեւ շօշափելի հոլովոյթ չ'երեւիր: Ինչ կը վերաբերի սահմանադրական փոփոխութիւններուն վերաբերեալ քառեակին մէջ տիրող տարբեր դիրքորոշումներուն, Արմէն Ռուստամեան նշեց, որ գոյութիւն ունին սկզբունքային հարցեր, որոնց կապուած՝ տուեալ քաղաքական ուժը հաւատարիմ կը մնայ իր որդեգրած դիրքորոշումներուն, եւ քառեակի գործընկեր քաղաքական

ուժերը ըմբռնումով կը վերաբերին այդ մօտեցումին: Քառեակէն եռեակ դառնալու մասին յայտարարութիւնը Արմէն Ռուստամեան նկատեց անիմաստ՝ շեշտելով, որ քառեակի օրակարգին մէջ ներառուած ութ հարցերէն եօթնին շուրջ քառեակը կը գործէ միացեալ, միայն սահմանադրական փոփոխութիւններուն կապուած է տարակարծութիւնը, այդ ալ՝ երեք ուժերը ոչ թէ դէմ են սահմանադրական բարեփոխումներուն, այլ ներկայ պահուն յարմար չեն նկատեր այդ փոփոխութիւնները: «Քառեակը քառեակ է այնքանով, որքանով որ կը համաձայնիմք միացեալ բան մը ընել: Հիմա, 7 կէտերու կապուած, քառեակ ենք, մէկ կէտով, այո՛, տարբերութիւն կայ, բայց ատիկա չ՝ առաջնորդէր անոր, որ իբրեւ թէ քառեակէն դուրս կու գանք, կամ քառեակ չկայ», ըսաւ Արմէն Ռուստամեան:

Քառեակը Կ՛առաջարկէ Ազգային Ժողովի Քննարկումներ Կազմակերպել Արտագաղթին Շուրջ

Ազգային ժողովի աշնանային նստաշրջանի առաջին նիստին Հայ ազգային քննկրես խմբակցութեան ղեկավար Լեւոն Զուրաբեան ոչ իշխանական քառեակին անունով առաջարկեց անյապաղ հրաւիրել խորհրդարանական քննարկումներու ահագնացող արտագաղթի հարցին շուրջ: Հայ ազգային քննկրեսը, Բարգաւաճ Հայաստան կուսակցութիւնը եւ Ժառանգութիւն կուսակցութիւնը Չորեքշաբթի օր նաեւ յայտարարեցին, որ չեն մասնակցիր հաշուեքննիչ յանձնախումբի աշխատանքներուն:

Հայ ազգային քննկրես խմբակցութեան ղեկավար Լեւոն Զուրաբեան պահանջեց աղէտալի չափերու հասնող եւ երկրին անվտանգութեան սպառնացող արտագաղթի նիւթը դարձնել քննարկման առարկայ. «Երկրէն, ըստ պաշտօնական վիճակագրութեան եւ ոչ չարամիտ ընդդիմութեան պնդումներու, 2008-2013 թուականներուն հեռացած է 212 հազար մարդ: Հայաստանի ամբողջ պատմութեան մէջ ասիկա առաջին դեպքն է, երբ խաղաղ պայմաններու մէջ բնակչութիւնը կ՛արտագաղթէ: Մենք կը պահանջենք Ազգային ժողովի նախագահէն, օգտագործելով Կանոնակարգի 18-րդ կէտով տրուած լիազօրութիւնները, անյապաղ հրաւիրել Ազգային ժողովի քննարկումներու՝ այդ անյետաձգելի հարցով: Ի դէպ, այս առաջարկը նաեւ կ՛ընեն քառեակի անունով»:

Ռուբէն Յակոբեան (Ժառանգութիւն) խորհրդարանի նախագահին յիշեցուց. «Պարոն Սահակեան, միասին էինք, սահմանամերձ շրջաններ այցելութեան ժամանակ, երբ փաստուեցաւ այն մասին, որ քանի մը տարի առաջ դպրոցին մէջ (անունը չտամ, դուք գիտէք) առաջին դասարանի 30 աշակերտ արձանագրուած է: Այս տարի միայն մէկ: Մենք իրաւունք չունինք այս ազգային անվտանգութեան ուղղակի հարուածող փաստը չարծարծել»:

Արամ Մանուկեան (Հայ ազգային քննկրես) վերջնական որոշումը ձգեց Հանրապետական կուսակցութեան պատգամաւորներուն, բաց թէ դոնփակ, երբ եւ ուր որ կ՛ուզեն, միայն թէ արտագաղթի հարցը քննարկուի:

Այս բոլորը լսել է ետք Ազգային ժողովի նախագահ Գալուստ Սահակեան յայտարարեց. «Եթէ արդէն դուք գնահատական կու տաք, թէ ի՞նչ բանի հետեւանք է, ալ ի՞նչ պիտի քննարկենք»:

Լեւոն Տէր Պետրոսեան Եւ Գագիկ Ծառուկեան Հանդիպում Ունեցան

Չորեքշաբթի օր տեղի ունեցած է Հայաստանի առաջին նախագահ Լեւոն Տէր Պետրոսեանի եւ Բարգաւաճ Հայաստան կուսակցութեան նախագահ Գագիկ Ծառուկեանի հանդիպումը, որուն մասնակցած են Բարգաւաճ Հայաստան կուսակցութենէն Վարդան Օսկանեան, Նայիրա Զոհրաբեան եւ Ստեփան Մարգարեան, իսկ Հայ ազգային քննկրեսէն՝ Լեւոն Զուրաբեան, Արամ Մանուկեան եւ Աւետիս Աւագեան: Այս մասին հաղորդած է Գագիկ Ծառուկեանի մամուլային բանբեր Իվեթա Տօնոյեան:

Հաղորդագրութեան մէջ կ'ըսուի, որ հանդիպումին ընթացքին քննարկուած են քառեակի համագործակցութեան արդիւնքները, միացեալ հանրահաւաքի կազմակերպման եւ նախապատրաստման հետ կապուած հարցեր: Երկու քաղաքական ուժերը վերահաստատած են ներկայ իրավիճակին առաջարկուող սահմանադրական փոփոխութիւններու ճամբով երկրի կառավարման համակարգի փոփոխութեան անընդունելիութեան մասին իրենց դիրքորոշումները եւ առաջնային կը նկատեն երկիրը զարգացման ճամբուն վրայ դնելուն ուղղուած բարեփոխումներու իրականացումը:

Կողմերը նաեւ կարեւոր նկատած են մինչեւ հանրահաւաքը քառեակի շրջանակներուն մէջ միացեալ այցելութիւնները մարզել՝ ընդհանուր օրակարգի հարցերու շուրջ ժողովուրդը իրազեկելու եւ համախմբելու նպատակով:

Մամետեարով. «Ազրայէճանի Եւ Հայաստանի Նախագահներու Հանդիպումին Թուականը Կը Յստակացուի»

ԱՓԱ լրատու գործակալութիւնը կը հաղորդէ, որ Ազրայէճանի արտաքին գործոց նախարար Էլմար Մամետեարով Պաքուի մէջ գտնուող Սերայիոյ արտաքին գործոց նախարար Իվիցա Տաչիչի հետ միացեալ մամուլային ասուլիսի մը ընթացքին յայտարարած է, որ Ազրայէճանի եւ Հայաստանի նախագահներու հանդիպումին թուականն ու ծրագիրը կը յստակացուին:

«Յաջորդ շաբաթ ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի համանախագահները հերթական այցելութիւն պիտի կատարեն շրջան, իսկ ասկէ ետք Նիւ Եորքի մէջ տեղի պիտի ունենայ երկու երկիրներու արտաքին գործոց նախարարներուն հանդիպումը», ըսած է ան:

Նախապէս Հայաստանի մէջ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Ճոն Հեֆթըն լրագրողներու հետ զրոյցի մը ընթացքին նշած էր, որ նախագահները յաջորդ անգամ պիտի հանդիպին Ֆրանսայի մէջ: Ըստ դեսպանին, այդ հանդիպումը տեղի պիտի ունենայ Հոկտեմբեր ամսուան աւարտին:

«Յունաստանի Որոշումը՝ Օրենքով Պատժել Ցեղասպանությունը Ժխտողները, Ողջունելի Է» Կ՛ըստ Կիրո Մանոյեան

Յունաստանի խորհրդարանին կողմէ Ծեղասպանության ժխտումը քրեականացնող օրենքի ընդունումը ողջունելի է, յայտարարեց ՀՅԴ Հայ դատի եւ քաղաքական հարցերու գրասենեակի պատասխանատու Կիրո Մանոյեան, «Փաստարկ» մամուլյ ակումբին մէջ Չորեքշաբթի օր տեղի ունեցած մամուլյ ասուլիսի մը ընթացքին: Ան աւելցուց. «Յատկապէս այս մթնոլորտին մէջ, երբ Մարդկային իրաւունքներու եւրոպական դատարանին մէջ ընթացքի մէջ է Փերինչեքի դէմ Զուիցերիոյ հակընդդէմ հայցը, նման օրինագիծի կայացումը շատ հաճելի է, բայց պէտք է հետեւիլ այս ամիսներուն Մարդկային իրաւունքներու եւրոպական դատարանին մէջ սպասուող իրադարձութիւններուն, որովհետեւ այդ օրենքը, հիմնականին մէջ, ունի Զուիցերիոյ օրենքին նոյն մօտեցումը, որ մարդկային իրաւունքներու միջազգային դատարանը առայժմ յայտարարած է խօսքի ազատութեան կաշկանդում: Այդ վճիռը բողոքարկուած է եւ կը նախատեսուի, որ պիտի քննարկուի»:

Ըստ Մանոյեանի, կարելոր է, որ Մարդկային իրաւունքներու եւրոպական դատարանին կողմէ ընդունուելիք որոշումը ասելութեան տարածման դէմ արգելքները չնկատէ խօսքի ազատութեան կաշկանդում:

«Զուիցերիոյ եւ Յունաստանի օրենքները չեն վերաբերիր միայն Հայոց ցեղասպանութեան հարցին, որովհետեւ օրենքներուն մէջ կ'ըսուի, որ մարդկութեան դէմ այն ոճիրները, որոնք ընդունուած են դատարաններու կողմէ կամ, օրինակ, Յունաստանի խորհրդարանին կողմէ, անոնց ժխտումը դատապարտելի է», նշեց ան:

Կիրո Մանոյեան այս օրինագիծին ընդունումը կը նկատէ հայ համայնքի եւ յոյն հանրութեան կարգ մը շրջանակներու գործունէութեան արդիւնք՝ միաժամանակ շեշտելով, որ գոյութիւն ունին Յունաստանի եւ Ազրպէյճանի սերտացող յարաբերութիւններ:

Ըստ Կիրո Մանոյեանի, Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեանի այցելութիւնը Թուրքիա եւ նորընտիր նախագահ Էրտողանին փոխանցուած հրաւերը Հայաստան – Թուրքիա արձանագրութիւնները վերակենդանացնելու մասին ակնարկ կը պարունակեն, թէեւ այդ մասին չէ հրապարակուած, եւ ստիկա է պատճառներէն մէկը, որ նախարարին այցելութիւնը իրենց համար ողջունելի չէր:

Ան յիշեցուց, որ այսօր թէեւ այդ արձանագրութիւնները քաղաքականապէս «մահացած են», սակայն իրաւականօրէն տակաւին գոյութիւն ունին, ինչ որ անընդունելի է:

Ըստ Մանոյեանի, արձանագրութիւնները իրաւականօրէն վերացնելու ամենէն դիւրին եղանակը զանոնք ետ կանչելն է, աւելի՛ն՝ մեր առջեւ ցեղասպանութեան 100-ամեակն է՝ 2015 թուականը:

Անդրադառնալով Սարգսեան-Ալիեւ վերջին հանդիպումին եւ սպասուողին՝ Մանոյեան կարելոր նկատեց միջնորդ պետութիւններու դերը: «Այդ հանդիպումներէն կ'երեւի, որ միջնորդ պետութիւնները կը փորձեն ամեն ինչ ընել, որպէսզի պատերազմի հաւանականութիւնը նուազագոյնի հասնի», ըսաւ ան:

Ըստ Կիրո Մանոյեանի, Ագրպեյճան Լեոնային Ղարաբաղի տազնապին մեջ ունի երկու նպատակ. «Առաջինը՝ բանակցությունները դուրս բերել ԵԱՀԿ-ի ծիրէն, որովհետեւ եթէ Մինսքի խմբակը ուղղակի բանակցություններու վրայ թեկուզ դրական տեղաշարժ չէ ապահոված, սակայն մէկ բան ապահոված է. միջնորդ պետությունները հասկցած են, որ Ղարաբաղի հարցը չի կրնար լուծուիլ Ղարաբաղը Ագրպեյճանին վերադարձնելով»:

Ագրպեյճանի երկրորդ նպատակը, ըստ Կիրո Մանոյեանի, հարցը լուծել է ոչ թէ փաթեթային համաձայնութեամբ, այլ հանգրուանային լուծումով: Սակայն Մանոյեան նկատել տուաւ, որ ոչ մէկ համաձայնութիւն կայ, եթէ բոլոր կէտերուն շուրջ չկայ համաձայնութիւն:

Անդրադառնալով Հայաստանի եւ Ագրպեյճանի նախագահներուն հանդիպումին՝ Մանոյեան ըսաւ, որ վերջին հանդիպումը Միացեալ Նահանգներու շահագրգռածութեան արդիւնքն էր: Սակայն, ըստ Մանոյեանի, բանակցությունները յառաջ չեն շարժիր, որովհետեւ Ագրպեյճան իր կեցուածքը չի փոխեր: «Միջնորդ երկիրները ամէն ինչ կը փորձեն ընել, որպէսզի պատերազմի հաւանականութիւնը նուազի», աւելցուց ան:

Ինչ կը վերաբերի ՕԹԱՆ-ի անդամ երկիրներու հողային ամբողջականութիւնը պաշտպանելու վերաբերեալ յայտարարութեան, Կիրո Մանոյեան ըսաւ. «Հայաստանի նախագահը ոչինչ ստորագրած է, անդամ պետությունները ստորագրած են, եւ Հայաստան չէր ալ կրնար անդամ երկիրներու պետություններու յայտարարութեան տակ ստորագրել, որովհետեւ անդամ երկիր չէ»: Կիրո Մանոյեան նշեց, թէ նոր չէ, որ ՕԹԱՆ կը խօսի նախկին Խորհրդային Միութեան շարք մը երկիրներու հողային ամբողջականութեան մասին, նաեւ աւելցուց, որ նոյն յայտարարութեամբ կոչ կ'ուղղուի, որ Կովկասի մէջ գոյութիւն ունեցող տազնապանները լուծուին նշուած սկզբունքներուն հիման վրայ:

Ըստ անոր, այդ յայտարարութիւնը ՕԹԱՆ-ի կողմէ պաշտպանութեան յանձնառութիւն էր եւ ոչ թէ այն մասին է, որ տազնապանները պէտք է լուծուին միայն այդ սկզբունքին հիման վրայ: «Անշուշտ լաւ կ'ըլլար, որ ազգերու ինքնորոշման սկզբունքը եւս նշուէր, սակայն միւս տազնապաններու լուծման համար ազգերու ինքնորոշման սկզբունքը ճշդուած չէ», ընդգծեց Մանոյեան: Կիրո Մանոյեանի համաձայն, ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի համանախագահ երկիրներուն կողմէ Հայաստանի եւ Ագրպեյճանի նախագահներուն առաջարկած հանդիպումները քաղաքական ճնշում են կողմերուն վրայ՝ դարաբաղեան հարցով բանակցությունները մեռեալ կէտէն շարժելու համար:

Կիրո Մանոյեան չի խորհիր, որ Հայաստանի եւ Ագրպեյճանի նախագահներու Փարիզի մէջ տեղի ունենալիք հանդիպումին համանախագահները լուծման նոր ծրար կը ներկայացնեն:

«Եթէ այդպէս ըլլար, Ագրպեյճան աւելի գործուն քայլերու կը ձեռնարկէր: Պաքուի բոլոր ջանքերը ուղղուած են անոր, որ բանակցությունները դուրս բերուին ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի ձեւաչափէն, որովհետեւ այդ խմբակին շնորհիւ միջնորդները հասկցան, որ տազնապան չի կրնար լուծուիլ Լեոնային Ղարաբաղը Ագրպեյճանի կազմին վերադարձնելով», նշեց Կիրո Մանոյեան՝ ընդգծելով, որ ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի ծիրին մէջ բանակցությունները շարունակելու պարագային Ագրպեյճան կը փորձէ հասնիլ աւելի մեծ համաձայնութեան, այսինքն ընել այնպէս, որ լուծումը չըլլայ փաթեթային համաձայնագիր, ինչպէս նախատեսուած է մատրիտեան սկզբունքներով: «Ռուսիոյ մէջ եռակողմ հանդիպումէն ետք զինադադարի խախտման դէպքերը նուազած են, եւ ասիկա կը վկայէ, որ այդ հանդիպումները դերակատարութիւն ունին նաեւ այդ իմաստով», շեշտեց Մանոյեան:

Յունաստանի Կրթականացնելու Ցեղասպանությանը Ժխտումը

9 Սեպտեմբեր 2014-ին Յունաստանի խորհրդարանը քուէներու մեծամասնութեամբ որդեգրեց «խտրականութեան, օտարատեացութեան եւ ցեղապաշտութեան դէմ» օրէնքի նախագիծը, որ մշակուած էր երկրին արդարադատութեան նախարարութեան կողմէ:

Օրէնքի թիւ 2 յօդուածին մէջ կ'արձանագրուի, թէ քրեական յանցագործութիւն կը նկատուի եւ ազատագրկման ու տուգանքի ենթակայ կ'ըլլայ հրեաներու Ողջակիզման, միջազգային դատարաններուն, կամ Յունաստանի խորհրդարանին կողմէ ընդունուած ցեղասպանութիւնները ժխտող, հեզնող, կամ ոեւէ ձեւով նուաստացուցիչ յայտարարութիւն կատարող անձ:

Նշենք, որ Յունաստանի խորհրդարանը երեք ցեղասպանութիւններ ընդունած է պետական օրէնքով՝ Պոնտոսի յոյներու (1994), հայերու (1996) եւ Փոքր Ասիոյ յոյներու (1998): Նախանցեալ օր քուէարկուած օրէնքին համաձայն, այս երեք ցեղասպանութիւններն են որոնց ժխտման համար է նաեւ, որ կը նախատեսուի քրեական հետապնդում եւ դատապարտման պարագային ազատագրկում ու ծանր տուգանք:

ՀՅԴ Յունաստանի Հայ դատի յանձնախումբը, երկար ժամանակ, լռելեայն եւ յամառօրէն հետապնդած է, գործակցելով յունական, պոնտական եւ փոքր ասիական կազմակերպութիւններու հետ՝ յաջողցնելու համար այս օրէնքին ընդունումը յունական պետութեան կողմէ: Այս աշխատանքին ընթացքին տեղի ունեցած են բազմաթիւ հանդիպումներ համապատասխան նախարարներու եւ երեսփոխաններու հետ: Յանձնախումբի անդամներ ներկայ եղած են խորհրդարանի յատուկ յանձնախումբի նիստին եւ հոն ներկայացուցած նման օրէնքի մը ընդունման անհրաժեշտութիւնը: Երկար ձգձգումներէ ետք, ի վերջոյ ընդունուեցաւ համապատասխան օրէնքը:

2008-ին Եւրոպական միութիւնը ընդունեց «ցեղապաշտութեան եւ օտարատեացութեան դէմ որոշում-շրջանակ»-ը, որուն հիման վրայ Յունաստանի խորհրդարանը որդեգրեց ներկայ օրէնքը: «9 Սեպտեմբեր 2014-ը պատմական օր մըն է ցեղասպանութեան ենթարկուած ժողովուրդներուն համար, որովհետեւ Յունաստանը եւրոպական այլ երկիրներու կարգին, կը քուէարկէ ցեղասպանութեանց ուրացման դէմ օրէնք մը: Օրէնք մը, որ կրնայ կանխարգիլել բոլոր անոնց, որոնք կը խեղաթիւրեն իրականութիւնը եւ կը նզովեն ցեղասպանութեանց զոհերը», ըսաւ ՀՅԴ Եւրոպայի Հայ դատի յանձնախումբի նախագահ Գասպար Կարապետեան:

«Կոչ կ'ուղղենք Եւրոպական Միութեան անդամ մնացեալ երկիրներուն, որ դիմեն նման մարդկային արդար քայլերու՝ պատժելով Հայոց ցեղասպանութեան ուրացման ջատագովները: Թուրքիան եւս պէտք է գիտակցի, թէ ինչքան շարունակէ ժխտողականութեան իր քաղաքականութիւնը, թող չակնկալէ, որ կրնայ դառնալ Եւրոպայի մարդկային արժէքներուն հաւատարմող երկիրներու ընտանիքին անդամ», ըսաւ Գասպար Կարապետեան:

Եւրոպայի Հայ դատի յանձնախումբը կը շնորհաւորէ Յունաստանի կառավարութիւնը, խորհրդարանի անդամները, Պոնտոսի եւ Փոքր Ասիոյ յոյներու կազմակերպութիւնները եւ ՀՅԴ Յունաստանի Հայ դատի յանձնախումբը, իրենց արդար պայքարի յաջող աւարտին համար: Յանձնախումբը իր երախտագիտութիւնը կը յայտնէ յոյն ժողովուրդին, որ անգամ մը եւս ցոյց տուաւ, թէ կը շարունակէ եղբայրական զգացումներ տածել հայ ժողովուրդին նկատմամբ:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

**Ըստ Սպիտակ Տան. Օպամա Միջոցներու Պիտի
Ձեռնարկէ, Որպէսզի Ուաշինկթըն Մինակը Չպայքարի
ՏԱՀԵՇ-ի Դէմ**

«Վրեմիա» կը հաղորդէ, որ Միացեալ Նահանգներու նախագահի մամլոյ քարտուղար Ճոն Էոնետթ յայտնած է, որ Միացեալ Նահանգներ ՏԱՀԵՇ-ի զինեալներուն դէմ մինակ պիտի չպայքարին, Պարաք Օպամա այդ ուղղութեամբ կ'աշխատի:

«Մեր նախագահը լի է վճռականութեամբ՝ հոգ տանելու այն մասին, որ Միացեալ Նահանգները ստիպուած չըլլան առանձինն այդ հարցով զբաղիլ», յայտարարած է ան: Ըստ Էոնետթի, հիմա ամերիկացի ժողովուրդին եւ քոնկրետի ղեկավարներուն ճիշդ այդ կարելոր է հասկնալ:

Բացատրելով՝ մամլոյ քարտուղարը նշած է, որ Միացեալ Նահանգներ պիտի փափաքէին յենիլ «Իրաքի կեդրոնական կառավարութեան վրայ, որ ունակ է միաւորել երկիրը»: Բացի ասկէ, ըստ անոր, Ուաշինկթըն կը փորձէ զօրաշարժի ենթարկել «Շրջանի երկիրները, յատկապէս անոնք, որոնք կը գլխաւորեն սիւննիները»:

Ան նշած է, որ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պարաք Օպամա «անցեալ շաբաթ շատ ժամանակ տրամադրած է»՝ քննարկելով այդ նիւթը ՕԹԱՆ-ի գործընկերներուն, ներառեալ՝ Թուրքիոյ ղեկավարին հետ:

Էոնետթ անելցուցած է նաեւ, որ Օպամա մտադիր է նախաձեռնել ՄԱԿ-ի Ապահովութեան խորհուրդի նիստ՝ ՏԱՀԵՇ-ի շարքերուն մէջ կռուող օտարերկրեայ զինեալներու վտանգը քննարկելու համար:

ՄԱԿ-ի մէջ Միացեալ Նահանգներու մնայուն ներկայացուցիչ Սամանթա Փաուըր իր կարգին յայտարարեց, որ նախատեսուած է, որ Օպամա 24 Սեպտեմբերին նախագահէ ՄԱԿ-ի Ապահովութեան խորհուրդի նիստի մը՝ հրապարակելու համար Սուրիոյ եւ Իրաքի մէջ կռուող օտար զինեալներու ներկայացուցած վտանգին շուրջ որոշում մը:

Ան ընդգծեց. «Այս որոշումին նպատակը մասնաւորաբար քաջալերելն է միջազգային համագործակցութիւնը ահաբեկչական խմբաւորումներու օտար զինեալներուն այդ երկու երկիրներ ճամբորդութիւնը արգիլելու եւ այդ հարցին մէջ ՄԱԿ-ը մեծապէս մասնակից դարձնելու առումով»:

Փաուըր նշեց, որ նշեալ նիստը պիտի գումարուի պետութիւններու եւ կառավարութեանց ղեկավարներու մակարդակով՝ ՄԱԿ-ի Ընդհանուր ժողովին զուգահեռ:

Միացեալ Նահանգներու պաշտպանութեան նախարար Չաք Հէկլըլ յայտնեց, որ Ուաշինկթըն պէտք է նկատի ունենայ ՏԱՀԵՇ-ի դէմ զինուորական գործողութեան բոլոր հետեւանքները: Ան ըսաւ, որ Օպամային իր ներկայացնելիք յանձնարարութիւնները «միայն գործողութեան մը շղթայագերծման կէտին պիտի չվերաբերին, այլ նաեւ այդ գործողութեան աւարտին»: Ան նշեց, որ ինք զինուորական գործողութիւն չկատարել չի յանձնարարեր, եւ քոնկրետին մէջ ՏԱՀԵՇ-ին վերջ տալու շուրջ լայն համախոհութիւն գոյութիւն ունի:

Միւս կողմէ, արեւմտեան դիւանագիտական աղբիւր մը յայտնեց, որ Իւրայէլ Միացեալ Նահանգներուն եւ անոր դաշնակից երկիրներուն տրամադրած է լրտեսական արքանեակներու ճամբով իր լուսանկարած լուսանկարներն ու այլ տեղեկութիւններ՝ հիւսիսային Իրաքի մէջ ՏԱՀԵՇ-ի դէմ պայքարին օժանդակելու համար:

Աղբիւրը կ'աւելցնէ, որ Ուաշինկթըն այդ տեղեկութիւնը իր կարգին փոխանցած է արաբական երկիրներուն եւ Թուրքիոյ՝ տեղեկութեան աղբիւրը թաքցնելէ ետք:

Տոնեցքի Եւ Լուկանսքի Հանրապետութիւնները Ուքրանիայէն Անկախութիւն Կը Պահանջեն

«Gazeta.ru» կը հաղորդէ, որ Տոնեցքի եւ Լուկանսքի ժողովրդական հանրապետութիւններու իշխանութիւնները կը պնդեն Ուքրանիայէն անկախանալու հարցին մէջ իրենց վարչական տարածքներու սահմաններուն վրայ: Այս մասին յայտարարած է Տոնեցքի փոխ վարչապետ Անտրէյ Փուրկին:

Մեկնաբանելով Ուքրանիոյ նախագահի խորհրդական Եուրի Լուցենքոյի այն յայտարարութիւնը, թէ Տոնպասի տարածքին մէկ երրորդը պիտի ստանայ յատուկ կարգավիճակ՝ «Ուքրանիոյ տարածքային ամբողջականութեան կազմին մէջ», Փուրկին նշած է. «Մենք վճռական ենք Տոնեցքի եւ Լուկանսքի ինքնորոշման հարցին մէջ՝ շրջաններու վարչական տարածքներու սահմաններուն առումով»:

Նախապէս Փուրկին յայտարարած էր, որ Տոնեցքի ժողովրդական հանրապետութիւնը չի բացառեր բանակցութիւնը Քիեւի հետ ընկերային եւ տնտեսական քաղաքականութեան շուրջ՝ Տոնպասի յատուկ կարգավիճակ տալու մասին Ուքրանիոյ օրինագիծին ուսումնասիրութենէն ետք:

Եւրոպական Խորհրդարանի Փոխնախագահը Աւստրիոյ Արտաքին Գործոց Նախարարին Կոչ Կ'ուղղէ Չայցելելու Ազրայէճան

Ազրայէճանական «Haqqin.az» կայքը կը հաղորդէ, որ Աւստրիոյ Կանաչներու շարժումի ղեկավար, Եւրոպական խորհրդարանի փոխնախագահ Ուլրիքէ Լունսչէք Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարար Սեպասթիան Քուրցին կոչ ուղղած է Ազրայէճան կատարելիք իր աշխատանքային այցելութենէն հրաժարելու:

Ան նշած է, որ Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարարը այդ քայլով պէտք է իր բողոքը արտայայտէ ընդդէմ Պաքուի իշխանութիւններուն կողմէ լրագրող Եութէ Պաուրըին մուտքի արտօնագիր չտալուն: Վերջինս պէտք էր ուղեկցեր Քուրցին: Լրագրողը մեղադրուած է առանց ազրայէճանական իշխանութիւններու արտօնութեան Լեոնային Ղարաբաղ այցելելու համար եւ ներառուած «սեւ ցուցակ»-ին վրայ:

Եւրոպական խորհրդարանի փոխնախագահը Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարարի ուշադրութեան յանձնած է, որ Աւստրիացի լրագրողին մուտքը արգիլուած է Ազրայէճան, ուր լրատուամիջոցներու ազատութիւնը սահմանափակումներու եւ ճնշումներու ենթակայ է:

ՍՐԲՈՑ ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ
ԹԱՂԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ - ՔՈՒԷՅԹ

ԽԱՉՎԵՐԱՑ

Խաչվերացը Հայ եկեղեցւոյ հինգ տաղաւար տօներէն վերջինն է, որ Խաչին նուիրուած ամենակարեւոր տօնն է: Սուրբ Խաչի տօնը, կը կատարուի ի յիշատակ մեր Տիրոջ խաչափայտի՝ պարսկական զերութենէն Երուսաղեմ վերադարձին եւ Գողգոթայի վրայ վերացման փառաբանութեան յիշատակին:

Բարեպաշտ ժողովուրդը Խաչվերացի առիթով կը կատարէ ուխտագնացութիւններ, կը պատրաստէ ծաղիկներով՝ յատկապէս ռեհանով զարդարուած Խաչեր: Ժողովուրդը ռեհանը կը համարէ խաչի ծաղիկ:

Այս առիթով, Ուրբաթ 12 Սեպտեմբեր 2014-ին,

Սրբոց Վարդանանց եկեղեցւոյս մէջ տեղի պիտի ունենայ հանդիսաւոր
Սուրբ եւ Անմահ Պատարագ, ապա Թափօր եւ Անդաստան:

Սուրբ Պատարագը պիտի նախագահէ,

յաւուր պատշաճի քարոզէ եւ Ռեհանի օրհնութիւնը կատարէ,

Թեմիս բարեջան Կաթողիկոսական Փոխանորդ՝

Գերպ. Տէր Մասիս Ծ. Վրդ. Զօպույեան:

Կոչ կ'ուղենք մեր համայնքի զաւակներուն, որ մասնակից դառնան այս աննախընթաց առիթին, հաղորդուելու օրուան խորհուրդով:

ԹԱՂԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՍՐԲՈՑ ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

ՔՈՒԷՅԹ

www.aztagdaily.com

ԱՆՊԱՏՈՒՄ

Աթենքը Նախանշեց 100-ամեակի Իրաւաքաղաքական Բաժինը

Հայոց ցեղասպանութեան 100-ամեակի փուլը սկսած է արդէն ընթացիկ տարուան հասկացողութեամբ: Բնական է, որ մինչեւ յառաջիկայ տարուան վերջը ժամանակացոյցերը գերյազեցած պիտի ըլլան ոգեկոչական, հրատարակչական, ցուցական, քարոզաքաղաքական աշխատանքներով: Այն ինչ որ նախանցեալ օր տեղի ունեցաւ Յունաստանի խորհրդարանի ժողովարարահին մէջ, աշխատանքներուն ապահովեց իրաւաքաղաքական նշանակութիւն:

Ճիշդ է, որ ժխտողականութեան քրեականացման ճիգերուն սկիզբի ազդանշանը տրուած էր նախ Զուիցերիոյ, Սլովաքիոյ եւ ապա Ֆրանսայի մէջ, այսուհանդերձ առաջինի պարագային ժխտում-քրեականացում բողոք եւ վերադիմում ընթացակարգը հարցին քննարկումը տեղադրեց պարանաձգութեան պարունակի մէջ, մինչ Փարիզի պարագային ծերակոյտէն խորհրդարան եւ խորհրդարանէն ծերակոյտ ու սահմանադրական դատարան ոլորապտոյտը առկախեց քրեականացման ընթացակարգը: Եւ այս առումով Յունաստանի խորհրդարանի ամսուն 9-ի քուէարկութիւնը առկախումներու կամ ոլորապտոյտներու տեղ չի ձգեր:

Որոշումը կամ ժխտումի դատապարտումը անշուշտ միայն Հայոց ցեղասպանութեան չի վերաբերիր: Մարդկութեան դէմ կատարուած ոճիրները ժխտելու քաղաքական մղումով վաւերացուած օրինականացումներ են աստնք, որոնց շարքին Հայոց ցեղասպանութիւնը: Եւ այստեղ է, որ ի տարբերութիւն Ֆրանսայի երկակի չափանիշներուն, բացառումն է, որ կ'երեւի: Ընկալելի չէ, որ Ֆրանսայի տարածքին քրեականացումի հրեական ողջակիզումը հերքողը, մինչ իրաւականօրէն անհետեւանք մնայ Հայոց ցեղասպանութեան իրողութիւնը կասկածի տակ առնողը: Այս շրջածիրին մէջ էր, երբ Փերինչեքի բողոքարկումին ընթացք տալով Մարդու իրաւունքներու եւրոպական դատարանը առարկեց, որ միջազգային ընդհանուր համաձայնութիւն չկայ Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման առումով: Մարդու իրաւունքներու եւրոպական դատարանը եւրոպական կառոյց է, իսկ Եւրոպան իր ընդհանուր խորհրդարանով համաձայնութեան եկած էր այս հարցին շուրջ՝ տակաւին 1987-ին:

Հիմա, այն ռազմավարութիւնը, որ Եւրոպայի Հայ դատի գրասենեակն ու Հայ դատի յանձնախումբերը որդեգրած են՝ եւրոպական երկիրներու մէջ քրեականացումի տանելու ժխտողականութիւնը, կը թուի, որ փուլ առ փուլ իրագործման ընթացքի մէջ է: Եւ ճիշդ ա՛յս կէտն է փաստօրէն, որ ամենէն շատ կ'անհանգստացնէ Անգարան: Օրէնքի ուժ չունեցող որեւէ բանաձեւ ճիշդ է, որ քաղաքական շատ մեծ կարեւորութիւն կը ներկայացնէ: Ի վերջոյ ամբողջ երկրի մը ու պետութեան մը ճանաչումն է եւ միաժամանակ դատապարտումը՝ Ցեղասպանութեան: Սակայն, եթէ օրէնքի ուժ չէ ստացած բանաձեւը, զայն կարելի է ժխտել օրը ցերեկով նոյն այդ ընդունած եւ դատապարտած երկրի տարածքին: Միայն այս չէ անշուշտ ժխտողականութեան քրեականացման առաւելութիւնը:

Ինդիքը հարցի հետապնդման աշխատանքներու իրաւական դաշտի տեղափոխումն է: Եւ իրաւական ըսելով պէտք է հասկնալ ոչ միայն չժխտելու իրաւունքի վերականգնումը, այլ նաեւ ընդհանրապէս Ցեղասպանութեան հետ կապուած բոլոր հետեւանքներուն իրաւական հատուցումը:

Յունաստանի որոշումը 100-ամեակի առիթով հետզհետէ ձեւաւորուող մեր աշխատանքներու իրաւաքաղաքական բնոյթի կարեւոր նախանիշ է՝ իբրեւ յաջող սկիզբ: Ասիկա կը յուշէ, որ եթէ ժխտողը պիտի հատուցէ, պիտի հատուցէ նաեւ ժխտող Ցեղասպանութեան պատասխանատու այսօրուան պետութիւնը իր նախորդներուն իրականացուցածներուն բոլոր հետեւանքները վերացնելու համար: Անհատական, կալուածային, եկեղեցական թէ տարածքային:

Աթենքը նախանշեց 100-ամեակի աշխատանքներուն իրաւաքաղաքական բաժինը:

«Ա»

ԼՈՒՐԵՐ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐԷՆ

Քեսապահայերուն Հայաստանի Հանրապետութեան Անձնագիրներ Յանձնուեցան

4-6 Սեպտեմբեր Հալեպի մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան գլխաւոր հիւպատոս Տիգրան Գեորգեան այցելած է Քեսապ եւ Լաթաքիա:

5 Սեպտեմբերին Քեսապի Սուրբ Խաչ եկեղեցոյ սրահին մէջ գլխաւոր հիւպատոսը քեսապցիներուն յանձնած է Հայաստանի քաղաքացիի անձնագիրներ: Այս մասին կը հաղորդեն Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան մամուլի ծառայութենէն:

Շնորհաւորելով քեսապահայերը Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքացի դառնալու առիթով՝ Տիգրան Գեորգեան բարձր գնահատած է քեսապցի հայ մարդը՝ իր հողին վրայ ապրելու եւ արարելու մեծ ցանկութիւնն ու անկոտորում կամբը:

Քեսապի քաղաքապետ Վազգէն Չափարեան ներկաներուն անունով շնորհակալութիւն յայտնած է Հայաստանի իշխանութիւններուն՝ քեսապահայութեան նկատմամբ ցուցաբերած յատուկ ուշադրութեան եւ հոգատարութեան համար:

Արարողութեան հետեւած առանձնագրոյցի ընթացքին Հայաստանի գլխաւոր հիւպատոսն ու Քեսապի քաղաքապետը քննարկած են քեսապցիներուն առջեւ ծառայած խնդիրները եւ անոնց լուծման ուղղուած քայլերու իրականացումը:

Յաջորդ օրը՝ 6 Սեպտեմբերին, Լաթաքիոյ հայոց Ազգային առաջնորդարանին մէջ, Հալեպի մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան գլխաւոր հիւպատոսութեան աշխատակիցները իրականացուցած են հիւպատոսական ընդունելութիւն՝ Սուրիոյ ծովափնեայ շրջաններուն մէջ բնակող հայերուն համար:

Արցախէն 22 Պատանիներ Կը Հիւրընկալուին Յունաստանի Մէջ

Վերջերս Արցախի տարբեր քաղաքներէ՝ Ստեփանակերտ, Ասկերան, Մարտունի, Մարտակերտ, Հաղրութ, Բերձոր, Քաշաթաղ, Քարվաճառ, Շուշի, Յունաստան կը գտնուէին 12-15 տարեկան 22 պատանիներ, որոնք 15-օրեայ արձակուրդի շրջան մը վայելեցին Սիրոս կղզիին մէջ: Սոյն ծրագիրը 19-րդ տարին ըլլալով կանոնաւորապէս կը գործադրուի՝ նախաձեռնութեամբ ՀՅԴ Յունաստանի Հայ դատի յանձնախումբին, Սիրոս-Էրմուփոլիսի քաղաքապետութեան հրաւերով:

Այս պատանիները առիթը կ'ունենան տեսնելու Աթէնքն ու Փիրէան, ապա՝ Սիրոս կղզին: Պատանիները բազմանդամ կամ հաշմանդամ ընտանիքներու զաւակներ են, զոհուած ազատամարտիկներու զաւակներ, առաջնակարգ աշակերտներ կամ պարզեւատրուած փոքրիկներ:

Անոնց կ'ընկերանային երկու պատասխանատու ուսուցչուհիներ՝ Լենա Ղազարեան եւ Գայեանէ Սարգիսեան, որոնք երախտագիտական զգացումներ արտայայտեցին ՀՅԴ Հայ դատի յանձնախումբին, յունահայ գաղութին եւ «Խածիքիբիքի» հաստատութեան ու Սիրոսի քաղաքապետութեան շրջանակներուն՝ երկար տարիներէ ի վեր ստանձնուած այս օրինակելի նախաձեռնութեան համար:

Փիրէայի «Խածիքիբիքի» հաստատութեան մէջ փոքրիկներուն այցելեց Յունաստանի թեմակալ առաջնորդ Խորէն արք. Տողրամաճեանը, որ զրուցեց պատասխանատուներուն եւ պատանիներուն հետ՝ անդրադառնալով Արցախի մէջ հերոսական պայքարներու օրերուն: Պատանիները ելոյթ ունեցան հայրենասիրական երգերով եւ արտասանութիւններով:

Նիւ Եորքի Մէջ Միջազգային Խորհրդածողով Հայոց Ցեղասպանութեան 100-ամեակին Առիթով

Կազմակերպութեամբ ՀՅԴ Արեւելեան Միացեալ Նահանգներու Հայոց ցեղասպանութեան հարիւրամեակի յանձնախումբին, հովանաւորութեամբ Միացեալ Նահանգներու Հայոց ցեղասպանութեան 100-ամեակի յանձնախումբին, յառաջիկայ մարտ 13-15, Նիւ Եորքի «Մարիը Մարքի» պանդոկին մէջ տեղի պիտի ունենայ միջազգային խորհրդածողով՝

նուիրուած Հայոց ցեղասպանութեան 100-ամեակին:

«Պատասխանատուութիւն 2015» խորագիրը կրող եռօրեայ խորհրդածողովին ելոյթ պիտի ունենան շարք մը յայտնի պատմաբաններ, քաղաքականութիւն մշակող անձեր, գրողներ եւ արուեստագէտներ, հրաւիրուած՝ զանազան երկիրներէ: Յայտագիրը պիտի պարունակէ զուգահեռաբար գումարուող առաւօտեան եւ երեկոյեան զրոյցներ եւ քննարկումներ, որոնք պիտի կեդրոնանան Ցեղասպանութեան համար արդարութեան եւ հատուցման հարցերուն, պաշտպանելու պատասխանատուութեան, Ցեղասպանութեան ուսումնասիրութեան, արդարութեան եւ հաշուետուութեան գործընթացին, համերաշխութեան կառուցման եւ Ցեղասպանութեան ու զանգուածային բռնութեան դէմ արհեստագիտական պատասխաններուն վրայ:

Երեկոյեան նիստերը պիտի համախմբեն քաղաքականութիւն մշակող անձեր, քաղաքական դեկավարներ, արուեստագէտներ եւ յայտնի անձնաւորութիւններ, որոնք պիտի շեշտեն անցեալի անարդարութիւնները դիմագրաւելու պատասխանատուութիւնը եւ նորերուն արգելք հանդիսանալու պայքարը: Գոյատեւման նիւթ ունեցող լուսանկարչական եւ արուեստի ցուցադրութիւններ տեղի պիտի ունենան խորհրդածողովի գումարման տեւողութեան ընթացքին:

Կազմակերպական յանձնախումբին մաս կը կազմեն համանախագահներ Խաչիկ Մուրատեան եւ Հայկ Օշական, իրենց կողքին ունենալով Ճորճ Աղճայեանը, Քիմ Հեքիմեանը, Անդրանիկ Գասպարեանը եւ Հենրի Թերիօն:

www.armenianprelacykw.org

Հայկական Պատուիրակության Այցելութիւնը Իրաքի Նախագահին

7 Սեպտեմբերին Պաղտատի «Սալամ» պալատին մէջ Իրաքի նախագահ Ֆուատ Մահսում ընդունեց հայկական պատուիրակութիւն մը՝ գլխաւորութեամբ Իրաքի հայոց թեմի առաջնորդ Աւագ արք. Ասատուրեանի:

Պատուիրակութիւնը շնորհաւորեց նախագահը իր ընտրութեան առիթով եւ երախտագիտութիւն յայտնեց հայրենիքի համերաշխութեան առնչութեամբ իր ունեցած դերակատարութեան համար:

Նեղ կացութեան մատնուած քրիստոնէաներուն օգտակար հանդիսանալուն գծով սրբազանը հաստատեց նախագահին ունեցած գլխաւոր դերակատարութիւնը՝ այս ուղղութեամբ աւելցնելով, որ բոլոր հայերը, որոնք Մուսուլէն գաղթեցին դէպի Քիւրտիստան, արժանացաւ լաւ հոգատարութեան: Հանդիպումին ընթացքին արծարծուեցաւ նաեւ հայերու բարձր մակարդակի պաշտօններ ստանձնելուն հարցը:

Նախագահ Մահսում իր կարգին շնորհակալութիւն յայտնեց պատուիրակութեան անդամներուն՝ հաստատելով իր զօրակցութիւնը հայ համայնքին նկատմամբ եւ անոնց յարմարագոյն ապրուստը ապահովելու առումով: Ան նաեւ շեշտեց, որ պիտի շարունակէ իր կապերը Երոպական Միութեան եւ այլ պետութիւններուն հետ, որպէսզի անհրաժեշտ օգնութիւնը տրամադրեն ժողովուրդին:

Միացեալ Հայկական Ֆոնտը 4,1 Միլիոն Տոլար Նպաստ Կը Հայթայթէ Հայաստանին

Օգոստոս 16-ին, Քենզըսի ազգային պահակագունդին օդուժը, Միացեալ հայկական ֆոնտի գործակցութեամբ, 4.1 միլիոն տոլար արժողութեամբ դեղորայք եւ բժշկական պիտոյքներ փոխադրեց Հայաստան:

Քենզըսի ազգային պահակագունդին օդուժը նշեալ իրերը Հայաստան փոխադրեց ձրիաբար՝ իր Մարդասիրական օժանդակութեան թոյլներու ծրագիրին ծիրէն ներս, «KC-135» մակնիշի օդանաւով մը: Քենզըսը Հայաստանի Հանրապետութեան համագործակից նահանգ մըն է:

Միացեալ հայկական ֆոնտը իր կողմէ տրամադրեց 4.1 միլիոն տոլար արժողութեամբ նպաստ, գոր նուիրած էին «Ամերիքերգ» կազմակերպութիւնը (3.9 միլիոն տոլար) եւ «Տայրեքթ ռիլիֆ ինթրնէշնըլ» կազմակերպութիւնը (267,000 տոլար):

Անցեալ 25 տարիներուն Միացեալ հայկական ֆոնտը 159 թոյլներով եւ 2185 ծովային արկղերով 696 միլիոն տոլար արժողութեամբ մարդասիրական նպաստ ուղարկած է Հայաստան եւ Արցախ: Միացեալ հայկական ֆոնտը համատեղ աշխատանքն է Ամերիկայի հայ աւետարանական ընկերակցութեան, ՀՕՍ-ի, Հայաստանեայց Առաքելական եկեղեցոյ Ամերիկայի առաջնորդարանին, Հայաստանեայց եկեղեցոյ Հիւսիսային Ամերիկայի առաջնորդարանին եւ ՀԲԸՄ-ի:

www.yerakouyn.com

ԿՆՈՋԱԿԱՆ

ԳԷՉ Հոտերը Չեզոքացնել Առանց Քիմիականների

Զանազան պատճառներով տան մեջ յաճախ անախորժ հոտեր ի յայտ կու գան. զանոնք չեզոքացնելու մեր առաջին հակազդեցութիւնը կ'ըլլայ անուշ հոտ սփռող սփրէյ մը գործածել, քանի որ վայրկենական է եւ դիւրին: Կան սակայն նոյնքան դիւրին եւ մանաւանդ առողջապահական միջոցներ՝ խոհանոցէն, սառնարանէն, բաղնիքէն գէշ հոտերը վանելու:

-1-Տան ապականած օդը մաքրելու համար տարբեր սենեակներու մէջ զետեղեցէք մէկական նարինջ, կիտրոն կամ կրիֆոն, որոնց վրայ մէխակի գամեր հաստատած ըլլաք: Անոնց շուրջ ժապաւեն մը կապելով՝ կրնաք նաեւ տեղէ մը կախել:

-2-Սառնարանին մէջի կերակուրի հոտերը չեզոքացնելու համար օգտագործեցէք պիքարպոնաթ տը սուտը: Փոքրիկ, փոս ամանի մը մէջ քիչ մը լեցուցէք եւ զետեղեցէք սառնարանին մէկ անկիւնը:

-3-Պահարաններուն մէջի ապականած օդն ու հոտը չեզոքացնելու համար թիւ ծրարիկի մը մէջ կիտրոնի, նարինջի կտրտուած կեղեւներ զետեղեցէք եւ դրէք խոհանոցի կամ հագուստի պահարաններուն մէջ:

-4-Մանրալիքը հականեխելու եւ գէշ հոտերը չեզոքացնելու համար դոնակը ամբողջ գիշեր մը բաց ձգեցէք, ապա 3 կաթիլ կիտրոնի հիւթ աւելցուցէք ջուրով լեցուն փոս ամանի մը մէջ եւ գործիքը աշխատցուցէք 3 վայրկեան:

-5-Աղբամանին գէշ հոտերը չեզոքացնելու համար, նախքան կերպրնկալ տոպրակը անցընելը, յատակին քիչ մը պիքարպոնաթ տը սուտ ցանեցէք եւ կամ քանի մը կաթիլ ճերմակ քացախ կաթեցուցէք:

-6-Ծխախոտին անախորժ հոտը չեզոքացնելու համար դափնիի չոր տերեւներ այրեցէք: Գաւաթի մը մէջ թարմ նարինջի հիւթ լեցուցէք, աւելցուցէք նարինջին կեղեւին տաշուքները եւ պտղունց մը կասիա: Գաւաթը զետեղեցէք սենեակին կեղրոնը:

-7-Ձեր գորգը անուշ չի՞ հոտիր... անոր մակերեսին պիքարպոնաթ տը սուտ ցանեցէք, ամբողջ գիշեր մը ձգեցէք եւ յաջորդ օրը փոշեծծիչով մաքրեցէք:

-8-Բաղնիքը գէշ կը հոտի, անմիջապէս 1-2 լուցիկ վառեցէք եւ հոտը վայրկենական կը չքանայ: